

3. LA ZONA REPUBLICANA

- Govern de José Giral: La revolució social i les col·lectivitzacions (juliol-set.36)
- Govern de Largo Caballero (set. 36 – maig 37)
- Els fets de Maig del 37
- Govern de Negrín (maig del 37 – març 39)

a. Govern de José Giral: revolució social i col·lectivitzacions (juliol-set.36)

□ Clima revolucionari de PODER POPULAR.

Obj.: Aturar la insurrecció militar.

Com:

- Lliurar armes a les milícies
- Dissoldre l'exèrcit i cossos policials
- Crear batallons de voluntaris

Resultat:

- Protagonisme de sindicats i partits d'esquerra, que se sentien autoritzats per fer la REVOLUCIÓ SOCIAL.
- Creació d'organismes revolucionaris (consells, comitès, juntes) que van substituir el poder de l'Estat (organitzen el front, l'economia, ...)
 - Per ex.: Consejo Soberano de Asturias, Consejo de Defensa de Aragón, Junta de Defensa de Madrid,...

I A CATALUNYA???

Lluís Companys ofereix (20 de juliol) a la CNT-FAI (que van aturar el cop) la formació de

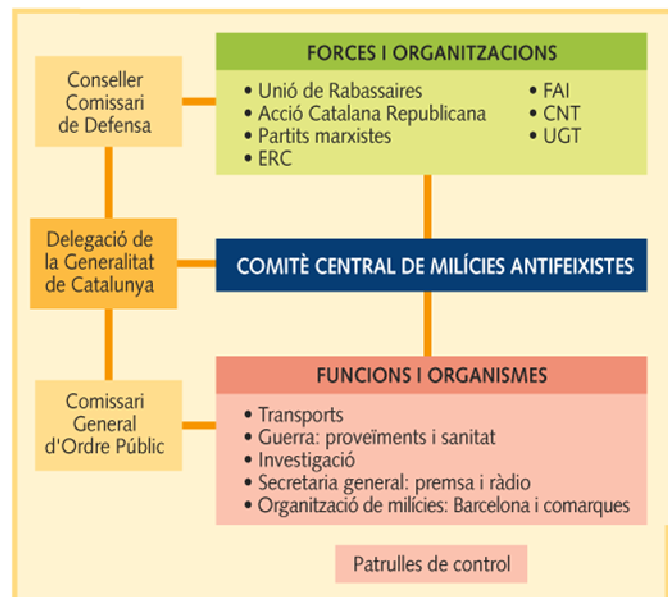
COMITÈ CENTRAL DE MILÍCIES ANTIFEIXISTES

(Ajuntava forces polítiques i sindicals fidels a la República)

Organitzava els voluntaris cap al front d'Aragó i
Controlava l'ordre públic

President: Lluís Companys.

COMITÈ DE MILÍCIES ANTIFEIXISTES

❑ **Repressió espontània contra els sospitosos d'ajudar als INSURRECTES.**

L'Església, la burgesia, els propietaris, les classes benestants van ser objecte de persecució que es va escapar del control governamental: "passejades", txeques, crema d'esglésies, assassinats de presos polítics de dretes (José Antonio Primo de Rivera, Paracuellos,...).

Molts perseguits van fugir a l'estranger o van passar al bàndol dels sublevats.

La Generalitat va facilitar la sortida de perseguits per les forces incontrolades.

❑ **Economia de guerra: les col·lectivitzacions.**

Element significatiu de la revolució social: col·lectivització de gran part de la propietat industrial i agrària.

- Treballadors, organitzats en comitès, es van posar al capdavant de les empreses (empresaris fugits, empresonats o assassinats).
- Treballadors van controlar i dirigir empreses en règim d'autogestió.

Col·lectivitzacions que van tenir cobertura legal (tant Govern central com Generalitat):

- Catalunya, 11 d'agost 36: **Consell d'Economia de Catalunya** (pla socialista econòmic)
- Octubre 36: **Decret de Col·lectivitzacions** que legalitza les col·lectivitzacions fetes.

A Catalunya van incidir més les col·lectivitzacions de fàbriques, mentre que a la zona rural van ser poc importants (predomini petit i mitjà propietari, Unió de Rabassaires, UGT, PSUC, ERC en contra) amb poc seguiment de la CNT.

En canvi, a l'Aragó, Andalusia, la Manxa, País Valencià van tenir molta importància les col·lectivitzacions de terres.

També es van fer altres decrets per tal de aixecar una indústria de guerra i mantenir l'activitat productiva.

El Govern de GIRAL es va veure desbordat i, per l'apropament dels rebels, va caure al set. 36.

b. El govern de Largo Caballero (set. 36 – maig 37).

Es planteja un govern antifeixista liderat per Largo Caballero (socialistes, republicans, i comunistes) i també incorpora ministres anarquistes (Joan García Oliver, Joan Peiró, Frederica Montseny)!!!.

OBJ.:

Crear una gran aliança entre les forces republicanes, burgeses i obreres, per GUANYAR LA GUERRA.

COM:

- Reorganitzar l'Estat
- Militaritzar les milícies
- Formar un Exèrcit Popular.

I A CATALUNYA??

- Dissolució del Comitè de Milícies Antifeixistes.
- Formació d'un govern d'unitat presidit per Josep Tarradellas (26 set. 36).
- Militarització de les milícies → Exèrcit Popular de Catalunya.
- Intervenció econòmica de la Generalitat per controlar les col·lectivititzacions.

c. Els fets de Maig del 37.

Fracassos militars → revifa l'enfrontament entre les forces republicanes.

- Fer la Revolució Social, mentre es fa la guerra (CNT, POUM)
- Primer cal guanyar la guerra (govern, PSOE, PCE).

Tensió que esclata a Barcelona el maig del 37.

1. La Generalitat decideix desallotjar l'edifici de Telefònica, ocupat pels anarquistes, per tal de controlar les comunicacions. Va suposar l'enfrontament per una banda de la CNT i POUM, i per l'altra del PSUC, ERC, UGT i la Generalitat.
2. La lluita s'estén pels carrers de la ciutat: barricades i lluites que duren una setmana.
3. Intervenció del govern republicà amb 5000 guàrdies d'assalt.
4. Es van produir més de 200 morts.
5. Derrota dels anarquistes i del POUM.
6. Enfortiment dels comunistes.
7. Profunda crisi de govern de la Generalitat i de la República.

Significat dels Fets de Maig del 37:

Posa en evidència dos grans problemes del bàndol republicà:

- 1) les tensions entre les forces antifeixistes per la direcció militar i política de la guerra.
- 2) Les diferències entre el Govern central i la Generalitat per les reticències que tenia el govern central sobre la capacitat de la Generalitat de governar i dirigir la guerra.

CAIGUDA DEL GOVERN DE LARGO CABALLERO.

d. El govern de Negrín (maig del 37 a març del 39)

Nou govern del socialista Juan Negrín.

El POUM va ser decretat il·legal. Assassinat del líder Andreu Nin a mans de la policia política soviètica (Stalin).

OBJ:: GUANYAR LA GUERRA. → centralització política i militar.

- Integració de totes les milícies a l'Ejército Popular (Gral. Vicente Rojo)
- Dissolució del Consell de Defensa de l'Aragó.
- Generalitat: govern sense anarquistes.
- Trasllat del govern republicà de València a Barcelona (intenció de controlar els recursos econòmics i humans d'una de les zones més riques del bàndol republicà) → friccions amb el govern de la Generalitat.
- 1938: situació molt difícil en territori republicà
 - → Negrín redacta **del Programa dels Tretze Punts** per tal de buscar suports internacionals: són condicions per posar fi a la guerra, però Franco els va rebutjar tots.
 - Resistir amb l'esperança que aviat esclataria un conflicte internacional i fer una aliança internacional antifeixista (**Resistir es vencer**), però l'Acord de Múnic (GB i França reconeixen l'ocupació dels Sudets per part de Hitler i claudiquen davant l'expansionisme nazi) va ser un cop dur.
- 1939: entre gener i febrer **es perd Catalunya**:
 - exili per als governs de la República i la Generalitat.
 - Febrer: GB i França reconeixen el govern de Franco com a legítim.

(...) Efectivament, ningú amb més propietat que nosaltres podria fer seva la cèlebre fórmula: *Que Déu em guardi dels meus amics, que dels meus enemics me'n guardo jo.*

Discurs pronunciat per Juan Negrín el 30.09.1938